

14 ΝΟΕ. 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
ΤΕΛΕΦΑΧ: 210 5203872
Πληροφορίες: Ζ. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2014
Αριθ. Πρωτ.: 5789

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Προβλήματα των εργαζομένων στο εργοστάσιο FANCO(πρώην ΤΡΙΚΟΛΑΝ) με έδρα τη Νάουσα στην Π. Ε. Ημαθίας

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 3174/30-09-2014 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Θ. Κωνσταντινίδη και Ε. Γερασιμίδου, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Οι ειδικές επιδοτήσεις ανεργίας χορηγούνταν από τον ΟΑΕΔ, βάσει ειδικού, κάθε φορά, νόμου σε απολυμένους από συγκεκριμένες επιχειρήσεις, ορισμένες φορές μετά την οριστική διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης. Οι ειδικές επιδοτήσεις περιελάμβαναν μηνιαία εισοδηματική ενίσχυση (αυξημένη σε σχέση με την τακτική επιδότηση ανεργίας) και ασφαλιστική κάλυψη. Η διάρκεια των ειδικών επιδοτήσεων διέφερε ανάλογα με το πρόγραμμα, ενίοτε δε εκτείνονταν μέχρι τη συμπλήρωση από τους δικαιούχους των προϋποθέσεων συνταξιοδότησής τους. Επίσης, οι όροι υπαγωγής των ασφαλισμένων διέφεραν για κάθε πρόγραμμα αλλά γενικά προϋπέθεταν την ιδιότητα του ανέργου, συγκεκριμένη ηλικία και συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ασφάλισης. Οι ειδικότεροι όροι προβλέπονταν σε κοινή υπουργική απόφαση (Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών) που εκδίδονταν σε συνέχεια της νομοθετικής ρύθμισης και για την οποία υπήρχε νομοθετική εξουσιοδότηση.

Ειδικότερα, η ειδική εισοδηματική ενίσχυση των ανέργων κλωστοϋφαντουργών νομοθετήθηκε αρχικά με το άρθρο 13 του νόμου 3460/2006 (ΦΕΚ Α' 105), το οποίο πρόβλεπε τα εξής:

«Εργαζόμενοι άνδρες και γυναίκες στις Κλωστοϋφαντουργικές Επιχειρήσεις της Νάουσας, που έχουν ή θα έχουν απολυθεί από τις ανωτέρω επιχειρήσεις μέχρι 31.12.2008 και είναι ασφαλισμένοι στον κλάδο συντάξεως του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., δικαιούνται ειδική εισοδηματική ενίσχυση ανεργίας ύψους ίσου προς την πλήρη σύνταξη από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., εφόσον έχουν συμπληρώσει ή συμπληρώνουν μέχρι την ημερομηνία αυτή 7.500 ημέρες ασφάλισης και το 50ό έτος της ηλικίας τους. Τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται και πρόσθετη εισοδηματική ενίσχυση ανεργίας ύψους ίσου προς την αντίστοιχη επικουρική σύνταξη, εφόσον έχουν συμπληρώσει ή συμπληρώνουν μέχρι την ημερομηνία αυτή 4.500 ημέρες ασφάλισης και το ίδιο όριο ηλικίας...».

Σε εφαρμογή του νόμου εκδόθηκε η υπ. αρ. 31021/4-7-2006 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β' 875) «Όροι και προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 13 του ν. 3460/2006 (ΦΕΚ Α' 105) που αφορά τους εργαζόμενους άνδρες και γυναίκες στις Κλωστοϋφαντουργικές Επιχειρήσεις της Νάουσας που έχουν ή θα έχουν απολυθεί από τις ανωτέρω επιχειρήσεις μέχρι 31.12.2008 και είναι ασφαλισμένοι στον κλάδο συντάξεως του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.».

Στη συνέχεια το άρθρο 13 του νόμου 3460/2006 τροποποιείται με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3660/08, «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις για τους αποχωρούντες από την υπηρεσία δικαστικούς λειτουργούς και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 78) το οποίο έχει ως εξής: Το άρθρο 13 του ν. 3460/2006 (ΦΕΚ Α' 105) αντικαθίσταται ως εξής: «1. Εργαζόμενοι άνδρες και γυναίκες στις Κλωστοϋφαντουργικές Επιχειρήσεις της Νάουσας, των οποίων η σύμβαση εργασίας έχει καταγγελθεί ή λυθεί από 1.1.2002 ή θα καταγγελθεί ή θα λυθεί μέχρι και 31.12.2008 και είναι ασφαλισμένοι στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α. Ε.Τ.Α.Μ. δικαιούνται, μέχρι τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων πλήρους συνταξιοδότησης, ειδική εισοδηματική ενίσχυση ανεργίας, ύψους ίσου προς την πλήρη σύνταξη από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., εφόσον μέχρι 31.12.2008 θα έχουν συμπληρώσει 7.500 ημέρες ασφάλισης και το 50ό έτος της ηλικίας τους. Στη ρύθμιση αυτή εντάσσονται άμεσα και όσοι κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού έχουν συμπληρώσει 7.500 ημέρες ασφάλισης αλλά το 50ό έτος θα το συμπληρώσουν μέχρι 31.12.2008. Τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται και πρόσθετη εισοδηματική ενίσχυση ανεργίας ύψους ίσου προς την αντίστοιχη επικουρική σύνταξη, εφόσον έχουν συμπληρώσει ή συμπληρώνουν μέχρι 31.12.2008 4.500 ημέρες ασφάλισης και το ίδιο όριο ηλικίας....».

Σε εφαρμογή του ανωτέρω νόμου εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 39655/614/2008 ΚΥΑ των υπουργών Οικονομίας & Οικονομικών και Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας (ΦΕΚ Β' 1465), σύμφωνα με την οποία:

Οι απολυμένοι από τις Κλωστοϋφαντουργικές Επιχειρήσεις Νάουσας ή από το υποκατάστημα ΟΤΤΟ-ΕΒΡΟΣ ή από εργοστάσιο της ΕΝΩΜ. ΚΛΩΣΤΟΨ/ΡΓΙΑΣ Α.Ε., εντός του χρονικού διαστήματος 1-1-2002 έως 31-12-2008, οι οποίοι είχαν συμπληρώσει 7.500 ημέρες ασφάλισης και το 50ο έτος της ηλικίας έως 31-12-2008 και υποβάλλοντας σχετική αίτηση από 30-6-2006 έως 1-3-2009, δικαιούνταν ειδική επιδότηση ανεργίας, η οποία ισούτο με την ανά ατομική περίπτωση δικαιούμενη πλήρη και επικουρική σύνταξη ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αφαιρούμενης της ασφαλιστικής εισφοράς του επιδοτούμενου και παρέχονταν η πλήρης ασφάλισή τους κατά το διάστημα της ειδικής επιδότησης.

Β. Με βάση τις διατάξεις του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ, υποπαράγραφος 1, παρ. Ι, του νόμου 4093/2012 (ΦΕΚ Α' 222), από 1.1.2013 καταργούνται οι ειδικές επιδοτήσεις ανεργίας και όσοι κατά την 31.12.2012 λάμβαναν ειδική επιδότηση ανεργίας βάσει των καταργούμενων διατάξεων των Ν. 3460/2006 και Ν. 3660/2008, από 1.1.2013 θα συνεχίσουν να επιδοτούνται με βάση τις κοινές περί ανεργίας διατάξεις και θα λαμβάνουν το βασικό μηνιαίο επίδομα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν.δ. 2961/1954 (ΦΕΚ Α' 197) όπως ισχύει, για χρονικό διάστημα που ανέρχεται το ανώτατο σε δώδεκα μήνες. Σε περίπτωση που η επιδότηση ανεργίας βάσει των καταργούμενων διατάξεων έληγε πριν την 31.12.2013, οι επιδοτούμενοι θα επιδοτηθούν με βάση τις κοινές περί ανεργίας διατάξεις μέχρι την ημερομηνία λήξης της ειδικής επιδότησης που προβλεπόταν στις καταργούμενες διατάξεις.

Σε κάθε περίπτωση καμία ειδική επιδότηση ανεργίας δεν καταβάλλεται μετά την 31.12.2012 και όσοι εντάσσονται στις κοινές περί ανεργίας διατάξεις ως πρώην επιδοτούμενοι ειδικών επιδοτήσεων ανεργίας σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να επιδοτηθούν εξ αυτού του λόγου μετά την 31.12.2013.

Σε ό, τι αφορά θέματα αρμοδιότητας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με την με αριθ. 1541/2011 απόφαση του Αρείου Πάγου, κρίθηκαν άκυρες οι από 06.10.2004 Καταγγελίες Σύμβασης Εργασίας 76 μισθωτών της επιχείρησης ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ (εργοστάσιο FANCO - πρώην ΤΡΙΚΟΛΑΝ).

Έχοντας υπόψη τις παρ. 3 και 4 του ν.δ. 2961/54 «3. Εάν η αναγνώρισις της προς επιδότησιν αξιώσεως ή ο υπολογισμός του επιδόματος αποδεικνύεται ως νόμω αβάσιμος, ανακαλείται η αναγνώρισις ή ο υπολογισμός και δη αναδρομικώς», «4. Επί διακοπής, μειώσεως, ανακλήσεως ή διορθώσεως της παροχής ανεργίας ο επιδοτούμενος άνεργος υποχρεούται να επιστρέψη τα ληφθέντα, εάν επέτυχε την έγκρισιν της παροχής δι' αναληθών δηλώσεων ή δι' αποσιωπήσεως ουσιωδών περιστατικών», η Δ/νση Ασφάλισης έδωσε στις αρμόδιες Υπηρεσίες του Οργανισμού τις κατωτέρω έγγραφες οδηγίες:

(1) (απόσπασμα από το με αριθ. πρωτ. 41372/20.05.2013 πρώτο σχετικό έγγραφο)
«[...] Όπως προκύπτει από τα διαβιβασθέντα από την Υπηρεσία σας φ/α δικαστικών αποφάσεων (αριθ. 18/ΕΡ-ΔΙ/2011 Μονομ. Πρωτοδ. Βέροιας και αριθ. 1541/2011 ΑΠ), κρίθηκαν άκυρες οι από 06.10.2004 Καταγγελίες Σύμβασης Εργασίας προσωπικού της επιχείρησης ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ (πρώην FANCO - πρώην ΤΡΙΚΟΛΑΝ).

»Κατόπιν τούτου και με δεδομένο ότι η ως άνω εταιρεία έχει πτωχεύσει, οφείλετε να εφαρμόσετε αναλογικά και κατεπειγόντως το με αριθ. πρωτ. Β149775/21.12.2009 Γεν. Έγγραφο της Δ/νσης Ασφάλισης (ανάκληση τακτικών επιδοτήσεων ανεργίας, ειδικών εισοδηματικών ενισχύσεων ανεργίας ή έκτακτων οικονομικών ενισχύσεων κτλ). Τονίζεται ότι για τις εν λόγω ενέργειές σας πρέπει να ενημερώσετε την Υπηρεσία του Οργανισμού στην τοπική αρμοδιότητα της οποίας ανήκει η έδρα της πτωχεύσασας εταιρείας, αποστέλλοντας ονομαστικό πίνακα των ασφαλισμένων των οποίων τις παροχές ανεργίας θα έχετε ανακαλέσει, συμπεριλαμβανομένων και των ανά ατομική περίπτωση χρεών, προκειμένου η κατά τα ανωτέρω αρμόδια Υπηρεσία να τα αναζητήσει αναγγελλόμενη στην πτωχευτική διαδικασία. Υπενθυμίζεται ότι το υπόδειγμα του σχετικού ονομαστικού πίνακα εμπεριέχεται στο έντυπο ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ που είναι συνημμένο στο προαναφερόμενο Γεν. Έγγραφο. Αντίγραφο του πίνακα θα κοινοποιήσετε στη Δ/νση Ασφάλισης.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι υποχρεούσθε να παρέχετε στο Σύνδικο Πτώχευσης της εταιρείας ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ κάθε ζητούμενο στοιχείο που σχετίζεται με παροχές που έχετε χορηγήσει σε μισθωτούς της [...].».

(2) (απόσπασμα από το με αριθ. πρωτ. 45564/31.05.2013 δεύτερο σχετικό έγγραφο)
«[...] Με αφορμή ερώτημα του ΚΠΑ2 Νάουσας το οποίο απαντήθηκε με αριθμ.πρωτ.41372/20.5.2013 έγγραφό μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

»Κατά την εφαρμογή του ανωτέρω εγγράφου και σε σχέση με ανάκληση αποφάσεων τακτικής επιδότησης ανεργίας των ασφαλισμένων κατά το διάστημα από 07/10/2004 έως και την 25/10/2011 σημειώνουμε τα εξής:

Όλες οι αποφάσεις για παροχές ανεργίας που βασίζονται στις από 06/10/2004 Καταγγελίες Σύμβασης Εργασίας προσωπικού της επιχείρησης ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ (πρώην FANCO - πρώην ΤΡΙΚΟΛΑΝ) θα πρέπει να ανακληθούν.

»Επίσης, επειδή κατά το ανωτέρω διάστημα κάποιοι από τους ασφαλισμένους εργάστηκαν σε άλλους εργοδότες και από την απασχόληση αυτή θεμελίωσαν νέα αξίωση για επιδότηση προσκομίζοντας απόλυση, η αρμόδια Υπηρεσία ΚΠΑ2 Βέροιας αλλά και κάθε άλλη Υπηρεσία του

Οργανισμού, στην οποία εμπίπτει παρόμοια αρμοδιότητα, οφείλει να προχωρήσει στην ανάκληση και όλων των αποφάσεων για παροχές ανεργίας που βασίζονται στην αξίωση αυτή, εφόσον σύμφωνα με τις δικαστικές αποφάσεις (αριθ.18/ΕΡ-ΔΙ/2011 Μονομ. Πρωτοδ. Βέροιας και αριθ.1541/2011 ΑΠ) οι από 06.10.2004 Καταγγελίες Σύμβασης Εργασίας κρίθηκαν άκυρες και κατά συνέπεια αναβίωσε η εργασιακή σχέση με την ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ (πρώην FANCO - πρώην ΤΡΙΚΟΛΑΝ) η οποία και παραμένει ενεργή μέχρι ο Σύνδικος Πτώχευσης χορηγήσει ατομικά τις νέες καταγγελίες σύμβασης.

»Εφιστούμε την προσοχή σας σχετικά με το χρέος που προκύπτει από την ανάκληση των αποφάσεων το οποίο θα πρέπει να καταλογιστεί αναλογικά:

α) το ποσό που προκύπτει από την ανάκληση των παροχών ανεργίας που βασίζονται στις από 06.10.2004 Καταγγελίες Σύμβασης Εργασίας προσωπικού της επιχείρησης ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ θα αναζητηθεί μέσω της πτωχευτικής διαδικασίας κατά τον τρόπο που περιγράφεται στα με αριθ. πρωτ. Β149775/21.12.2009 και 41372/20.5.2013 έγγραφα της Δ/νσης Ασφάλισης,

β) το ποσό που προκύπτει από την ανάκληση των παροχών ανεργίας, η αξίωση των οποίων βασίστηκε σε άλλη μεταγενέστερη απασχόληση τους, θα αναζητηθεί από τους ίδιους τους ασφ/νους οι οποίοι οφείλουν να το επιστρέψουν ως αχρεωστήτως καταβληθέν, καθόσον αναβίωσε η εργασιακή σχέση με την ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ (πρώην FANCO - πρώην ΤΡΙΚΟΛΑΝ)[...]».

Δεδομένου ότι η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται στις δικαστικές αποφάσεις (άρθρο 95, παρ.5 Σ), ο ΟΑΕΔ ορθώς στη συνέχεια προέβη στις ακόλουθες διοικητικές και δικαστικές ενέργειες:

α) ανακάλεσε τις αποφάσεις τακτικής επιδότησης ανεργίας, εισοδηματικών ενισχύσεων και άλλων παροχών που αφορούσαν στους 76 μισθωτούς της επιχείρησης ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ (εργοστάσιο FANCO - πρώην ΤΡΙΚΟΛΑΝ), εφόσον σύμφωνα με την με αριθ. 1541/2011 απόφαση του Αρείου Πάγου οι από 06.10.2004 Καταγγελίες Σύμβασης Εργασίας τους κρίθηκαν άκυρες και κατά συνέπεια αναβίωσε η εργασιακή σχέση τους με την εν λόγω επιχείρηση και ως εκ τούτου δεν διέθεταν την ιδιότητα του ανέργου κατά τη διάρκεια λήψης των ανωτέρω ενισχύσεων και παροχών,

β) καταλόγισε τα ανά ατομική περίπτωση χρέη που προέκυψαν από τα ως άνω επιδόματα που είχαν καταβληθεί αχρεώστητα και

γ) αναγγέλθηκε ως πιστωτής στην πτωχευτική διαδικασία της επιχείρησης ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ (αριθ. πρωτ. Α' αναγγελίας στο Πρωτοδικείο Αθηνών:750/22-11-2013 και αριθ. πρωτ. Β' αναγγελίας στο Πρωτοδικείο Αθηνών:1098/19-12-2013), προς αναζήτηση των χρεών τα οποία προήλθαν από την ανάκληση των παροχών ανεργίας που είχαν θεμελιωθεί στις από 06.10.2004 Καταγγελίες Σύμβασης Εργασίας προσωπικού της επιχείρησης ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΑΕ.

Σε ό, τι αφορά θέματα αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Η ακολουθούμενη διαδικασία για την ασφαλιστική τακτοποίηση των εργαζομένων κατά την περίοδο επίσχεσης εργασίας και πτώχευσης των επιχειρήσεων καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Σύμφωνα με τις διατάξεις του εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Α.Ν.1846/1951, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν.4476/1965, στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια τα πρόσωπα, τα οποία παρέχουν μέσα στα όρια της χώρας κατά κύριο επάγγελμα εξαρτημένη εργασία έναντι αμοιβής.

Περαιτέρω, κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου 2, τα ασφαλιζόμενα πρόσωπα συνεχίζουν την υπαγωγή τους στην ασφάλιση και κατά τη διάρκεια του χρόνου, κατά τον οποίο κατ' ενάσκηση

δικαιώματος ή για λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή τους (άδεια, στράτευση κλπ.) δεν προσφέρουν εξαρτημένη εργασία, πλην όμως λαμβάνουν όλες ή μερικές από τις αποδοχές τους από τον εργοδότη.

Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου, ως ημέρες εργασίας νοούνται οι ημέρες κατά τις οποίες οι ασφαλισμένοι από την υπαγωγή τους στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δικαιούνται αμοιβής, σε χρήμα ή σε είδος για εργασία που παρέχεται κατά τους ορισμούς του ανωτέρω άρθρου 2, χωρίς πραγματική εργασία.

Βασική προϋπόθεση δηλαδή, που τίθεται από την ασφαλιστική νομοθεσία, για την κατά τα παραπάνω συνέχιση της ασφάλισης των μισθωτών είναι η διατήρηση της αξίωσής τους για καταβολή από τον εργοδότη τους ολόκληρων ή μέρος των αποδοχών τους.

Σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας με την οποία συμφωνεί και το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, έχει γίνει δεκτό ότι οι περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραπάνω διατάξεις (παρ. 2 των άρθρων 2 και 8 του ΑΝ.1846/1951) δεν είναι περιοριστικές, αλλά ενδεικτικές και, κατά συνέπεια, μπορούν στον κανόνα αυτό να υπαχθούν και άλλες περιπτώσεις, αρκεί η μη προσφορά εργασίας να αποτελεί άσκηση δικαιώματος του ασφαλισμένου ή να οφείλεται σε λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή του, με την προϋπόθεση, όμως, πάντα ότι κατά το χρόνο αυτό οφείλονται αποδοχές, από τις οποίες θα προκύψουν οι ανταποδοτικές της ασφάλισης εισφορές.

Τέτοιες περιπτώσεις συνιστούν μεταξύ άλλων, η υπερημερία του εργοδότη να αποδεχθεί την προσφερόμενη πράγματι εργασία για λόγους που αφορούν αυτόν και δεν οφείλονται σε ανώτερη βία (π.χ. πτώχευση) και η άσκηση του δικαιώματος επίσχεσης εργασίας που προκύπτει από τον συνδυασμό των άρθρων 325,329,353, 656 του Αστικού Κώδικα.

Σύμφωνα με αυτές, ο εργαζόμενος έχει τη δυνατότητα να επισχέσει την παροχή που οφείλει στον εργοδότη, δηλαδή να αρνηθεί να εκτελέσει την εργασία που συμφωνήθηκε για να εξασφαλίσει με αυτόν τον τρόπο την ικανοποίηση των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεών του κατά του εργοδότη και ιδιαίτερα τη πληρωμή των οφειλομένων και καθυστερουμένων μισθών.

Κατά το χρόνο υπερημερίας του εργοδότη ο εργαζόμενος, όχι μόνο δεν υποχρεούται να προσφέρει την εργασία του, αλλά δικαιούται και να απασχοληθεί σε άλλο εργοδότη για να καλύψει τις βιοτικές του ανάγκες. Η απασχόληση σε άλλο εργοδότη και η ασφάλισή του για την εργασία αυτή, δεν απαλλάσσει τον υπερήμερο εργοδότη από την καταβολή των εισφορών, αλλά θεωρείται δεύτερη εργασία και εφαρμόζονται οι διατάξεις περί πολλαπλής απασχόλησης.

2. Σύμφωνα δε με την υπ' αριθμ. 257/20-3-84 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ , σε περίπτωση επίσχεσης εργασίας και εφόσον αυτή ασκήθηκε νόμιμα, συνεχίζεται η ασφάλιση στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ των μισθωτών, όχι όμως για χρονικό διάστημα πέρα του ευλόγου, κατά το οποίο οφείλονται και αποδοχές. Το χρονικό αυτό διάστημα προσδιορίζεται κάθε φορά με βάση τις αρχές της «καλής πίστης» και των «χρηστών συναλλακτικών ηθών» κατά τα άρθρα 200 και 288 του Αστικού Κώδικα και, σε κάθε περίπτωση, (εφόσον δεν υπάρχει δικαστική απόφαση) δεν μπορεί να επεκταθεί πέρα του μηνός από τη διακοπή της απασχόλησης. Ο μήνας αυτός θεωρείται ως εύλογος χρόνος εξαναγκασμού του εργοδότη να συμμορφωθεί ως προς τις υποχρεώσεις του.

Άλλωστε, το χρονικό διάστημα για το οποίο δικαιούνται αποδοχές οι εργαζόμενοι καθορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 657 και 658 του Αστικού Κώδικα που αναλογικά εφαρμόζονται και από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, και είναι μισός μήνας για τους απασχολούμενους από 10 ημέρες μέχρι ένα χρόνο και ένας μήνας για τους απασχολούμενους πάνω από ένα χρόνο.

Για την ασφάλιση, όμως, πέραν των πιο πάνω χρονικών ορίων απαιτείται η έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

Διευκρινίζεται ότι, εάν η απόφαση έχει εκδοθεί από Διοικητικό Πρωτοδικείο αυτή εκτελείται, έστω και αν μετά τη θέσπιση του ενδίκου μέσου της εφέσεως δεν είναι τελεσίδικη.

Εάν είναι απόφαση Πολιτικών Δικαστηρίων και έχει εκδοθεί κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών ερευνάται εάν έχει καταστεί τελεσίδικη, διότι παρά το γεγονός ότι έχει εκδοθεί από το αρμόδιο καθ' ύλην πολιτικό δικαστήριο, κατά τις διατάξεις του άρθρου 120 του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας που εφαρμόζεται αναλογικά και στις ασφαλιστικές διαφορές (άρθρου 58 του ΠΔ.341/78), δεν αποτελεί δεδικασμένο και, ως εκ τούτου, δεν δεσμεύει τη κρίση των

ασφαλιστικών οργάνων, ώστε να προδικάζει την αναγνώριση αντίστοιχης διάρκειας χρόνου ασφάλισης.

3. Τα όργανα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, όμως, σε περίπτωση αντίθετης κρίσης οφείλουν να την αιτιολογούν ειδικά, με την παράθεση των λόγων που τα οδηγούν στην αντίθετη κρίση τους, ενόψει της κάθε συγκεκριμένης απόφασης του πολιτικού δικαστηρίου. Η ειδική, δε, αιτιολόγηση είναι υποχρεωτική, όταν η απόφαση καταστεί τουλάχιστον τελεσίδικη. Ο υπολογισμός των χρόνου ασφάλισης γίνεται με κριτήριο τη διάρκεια των συμβάσεων ή των σχέσεων εργασίας και τις αξιώσεις επί του μισθού που είναι θέματα τα οποία κρίνονται από τα πολιτικά δικαστήρια κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών. Όταν, δε, η απόφαση είναι τελεσίδικη, έχει πλέον εξαντληθεί ο επί της ουσίας έλεγχος.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερθέντα, η προσκόμιση της εν λόγω δικαστικής απόφασης στις υπηρεσίες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αποτελεί σύμφωνα με την ασφαλιστική νομοθεσία έναν ασφαλή αλλά και ουσιώδη παράγοντα για την ασφαλιστική τακτοποίηση των εργαζομένων και σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί διαδικαστικό πρόσκομμα, δεδομένου ότι με την απόφαση αυτή αποδεικνύεται και βεβαιώνεται ρητώς από το δικαστήριο ότι :

α) Δεν έχει διακοπεί νόμιμα η εργασιακή σχέση των ενδιαφερομένων με τον εργοδότη τους,
β) ο εργοδότης έχει καταστεί υπερήμερος και, κατά συνέπεια, είναι υποχρεωμένος να καταβάλει τις αποδοχές που αντιστοιχούν σε όλη τη χρονική περίοδο της επίσχεσης.

Ελέγχεται δε από το δικαστήριο εάν συντρέχουν τα στοιχεία που αποτελούν τις προϋποθέσεις για το νόμιμο της επίσχεσης, τα οποία είναι:

- Η ύπαρξη ενεργούς και έγκυρης εργασιακής σύμβασης εργασίας (δηλαδή να μην έχει καταγγελθεί νόμιμα).

- Η ύπαρξη απαιτητής ή ληξιπρόθεσμης αξίωσης του μισθωτού η οποία θα πρέπει να είναι συναφής προς την οφειλή και να στρέφεται κατά του προσώπου του εργοδότη.

- Να γίνεται ρητώς και σαφώς (γραπτώς ή προφορικώς εγκαίρως) ότι ο εργαζόμενος αρνείται να παρέχει τις υπηρεσίες του μέχρι να εκπληρώσει ο εργοδότης την υποχρέωση που τον βαρύνει. Η δήλωση του μισθωτού ότι ασκεί το δικαίωμα της επίσχεσης είναι βασικότατη και πρέπει να είναι σαφής εξώδικη έγγραφη δήλωση επίσχεσης, η οποία πρέπει να περιέλθει σε γνώση του εργοδότη.

- Να ασκείται εντός των ορίων της καλής πίστης, των χρηστών και συναλλακτικών ηθών και του κοινωνικοοικονομικού σκοπού του δικαιώματος, διαφορετικά ασκείται καταχρηστικά (άρθρο 281 Α.Κ.).

Στη συνέχεια υλοποιείται και η ασφαλιστική τακτοποίηση των εργαζομένων για το χρονικό διάστημα που αναφέρει η σχετική δικαστική απόφαση.

4) Σύμφωνα με το άρθρο 34 του Πτωχευτικού Κώδικα, με την κήρυξη της πτώχευσης δεν λύεται η σύμβαση εργασίας. Ο σύνδικος μπορεί να λύσει τη σύμβαση εργασίας με καταγγελία. Οι απαιτήσεις των μισθωτών από μισθούς και λοιπές παροχές που γεννήθηκαν πριν την κήρυξη της πτώχευσης καθώς και κάθε καταγγελία απαίτησης τους αποτελούν πτωχευτικές απαιτήσεις για τις οποίες οι μισθωτοί ικανοποιούνται ως πτωχευτικοί πιστωτές κατά τις ειδικότερες περί κατατάξεως των πιστωτών διατάξεις.

Εξάλλου οι πτωχευτικοί πιστωτές, δηλαδή αυτοί που έχουν ενοχικές απαιτήσεις κατά τον χρόνο της πτωχεύσεως κατά του πτωχεύσαντος και δεν είναι ασφαλισμένες με ειδικό προνόμιο, ικανοποιούνται από το προϊόν της εκκαθάρισης της πτωχευτικής περιουσίας με την διαδικασία της επαλήθευσης των πιστώσεων και της συμμετοχής τους στην διανομή του προϊόντος της εκκαθάρισης της πτωχευτικής περιουσίας.

Έτσι αυτοί στερούνται να ασκήσουν ατομικές διώξεις κατά του πτωχού με έγερση κατά αυτού αγωγής. Εξαίρεση υπάρχει μόνο αν η απαίτηση δημιουργήθηκε μετά την πτώχευση.

Στην πτώχευση του εργοδότη για την συνέχιση της ασφάλισης των εργαζομένων για το πέραν του μηνός χρονικό διάστημα δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαστικής απόφασης. Αυτό γιατί από την δημοσίευση της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση, οι πτωχευτικοί πιστωτές στερούνται του δικαιώματος της άσκησης των ατομικών διώξεων εναντίον του πτωχεύσαντος και οι ενοχικές αξιώσεις των μισθωτών κατά του πτωχεύσαντος κατά τον χρόνο της πτώχευσης ξεκαθαρίζονται

με την ειδική διαδικασία της επαλήθευσης των πιστώσεων, αφού θεωρούνται ότι αποτελούν πτωχευτικά πιστώματα συνέπεια επαγγελματικής δραστηριότητας του πτωχού και ικανοποιούνται από αυτήν.

Για την ασφαλιστική τακτοποίηση των εργαζομένων στην περίπτωση της πτώχευσης αρκεί η προσκόμιση στις Υπηρεσίες μας της έκθεσης επαλήθευσης των πιστώσεων του εισηγητή δικαστή της πτώχευσης.

Συνεπώς, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, οι εργαζόμενοι δικαιούνται να ικανοποιηθούν και να τακτοποιηθούν ασφαλιστικά, αφού η απαίτηση τους ξεκαθαριστεί με την έκθεση επαλήθευσης των πιστωτών.

5. Στη συγκεκριμένη ασφαλιστική περίπτωση, η επιχείρηση με την επωνυμία «ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΫΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.» UNITED TEXTILES S.A. (πρώην ΤΡΙΚΟΛΑΝ) προέβη σύμφωνα με την κρίση του δικαστηρίου (σχετ. η υπ' αριθμ. 13/2008 απόφαση Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας, καθώς και οι συνακόλουθές της , 953/2009 απόφαση του Εφετείου Θεσ/νίκης και 1541/2011 του Αρείου Πάγου) σε άκυρη καταγγελία των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων της, αναγνωρίστηκε, δε, υποχρέωση της εργοδότης να προβεί στην καταβολή των οφειλομένων αποδοχών και, κατ' επέκταση, και στην ασφάλισή τους από 7-10-2004 έως 6-3-2005.

Η Υπηρεσία του Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Νάουσας κατ' εφαρμογή των ανωτέρω δικαστικών αποφάσεων προχώρησε στην ασφάλιση των εν λόγω εργαζομένων με την έκδοση σχετικής Πράξης Επιβολής Εισφορών (ΠΕΕ) που αφορούσε το διάστημα αυτό.

Όσοι από τους εργαζόμενους είχαν το δικαίωμα προχώρησαν σε νέα αγωγή και το Μονομελές Πρωτοδικείο Βέροιας με νέα απόφασή του (σχετ. η υπ' αριθμ. 18 /2011) αναγνώρισε την υποχρέωση της εργοδότης να προβεί στην καταβολή των οφειλομένων αποδοχών και, κατ' επέκταση, και στην ασφάλισή τους από 7-3-2005 έως 30-6-2008. Η Υπηρεσία του ανωτέρω αναφερόμενου Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ προχώρησε στην ασφάλισή τους με την έκδοση σχετικής ΠΕΕ που αφορούσε το διάστημα αυτό.

Στη συνέχεια οι εργαζόμενοι προέβησαν και σε νέα αγωγή για το μεταγενέστερο διάστημα, η οποία λόγω επανειλημμένων δικαστικών αναβολών δεν εκδικάστηκε, διεκόπη δε η διαδικασία λόγω της κήρυξης της επιχείρησης σε πτώχευση (από το 2012).

Με βάση τα παραπάνω εκτεθέντα και καθώς εκκρεμεί σχετικό ομαδικό αίτημα - απαίτηση των εργαζομένων προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να προβεί στην ασφάλισή τους και για το μεταγενέστερο χρονικό διάστημα από αυτό που τα δικαστήρια έχουν αποφανθεί (δηλ. για το από 30-6-2008 μεταγενέστερο χρονικό διάστημα), υποβλήθηκε από την αρμόδια υπηρεσία ερώτημα προς την Νομική Διεύθυνση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (αρ. πρωτ. Α23/268/1/8.1.2014 και Α23/268/6/13.5.2014 έγγραφα), με το εξής περιεχόμενο:

«Εάν στη συγκεκριμένη ασφαλιστική περίπτωση υποχρεούται το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, χωρίς την προσκόμιση σχετικής δικαστικής απόφασης, που να αναφέρεται στο μεταγενέστερο χρονικό διάστημα, δηλαδή μετά από τις 30-6-2008, ερμηνεύοντας μόνο το πνεύμα των προηγούμενων σχετικών δικαστικών αποφάσεων να προβεί ή όχι στην ασφάλιση των εργαζομένων της εν λόγω επιχείρησης και κατ' επέκταση στην επιβάρυνση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή εάν θα πρέπει για την ασφαλιστική τους τακτοποίηση να προσκομίσουν τη σχετική έκθεση επαλήθευσης των πιστώσεων του εισηγητή δικαστή της πτώχευσης, δεδομένου ότι η εν λόγω επιχείρηση ήδη τελεί υπό καθεστώς πτώχευσης».

Επί του ανωτέρω ερωτήματος δεν έχει ακόμα εκδοθεί γνωμοδότηση από τη Νομική Διεύθυνση του Ιδρύματος.

ΛΕΓΟΜΕΝΟΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ι. ΒΡΟΥΤΣΗΣ